

HORTOBÁGY.

DEBRECZENI HETILAP

KÖZHASZNU ÉS MULATTATÓ TARTALOMMAL.

25. szám.

Első évfolyam. 1862.

Oct. 17.

(A helybeli es. k. rendőrség részéről szerkesztőségünk a következő czikk közzétételére szölylittatott fel:)

Helyreigazítás. — A helybeli es. k. kerületi pénzügyigazgatóságnak megkeresése folytán czennel nyilváníjuk: miszerint azon, a mi lapunk utolsó számában megjelent czikk, — „mintha azon es. k. pénzügyi hivatalnok, kinek megsértése végett helybeli ügyvéd Molnár György törvényszék elé állítatott, helybeli állomásáról eltávolittatván, máshova áttételelt volna, minthogy a vádlott ártatlanságát magok az intézkedő körök is belátták — egészen igaztalan. — A szerkesztőség.

(Ime közöljük a czikket, betüröl betüre az elénk tett fogalmazvány szerint.)

Az „István“ gőzmalom választmányához

havi jelentése az igazgatónak 1862. sept. hóról.

Tekintetes választmány!

A most mult september hóban következő ügyleteink voltak:

Terményállás:

	Buza	Rozs	Árpa	
Aug. végéről maradt	4617 ³ / ₈	1307 ¹ / ₈	140 ⁷ / ₈	köb.
Sept. vásároltatott	1689 ⁷ / ₈	115 ³ / ₈	151	„
Együtt	6307 ² / ₈	1422 ⁴ / ₈	291 ⁷ / ₈	„
Örlés alá került	2126 ⁵ / ₈	375 ³ / ₈	223	„
Oktober 1. maradt	4180 ⁵ / ₈	1047 ¹ / ₈	68 ⁷ / ₈	„

Gyártmányállás:

	Liszt és dara:	Lábliszt:	Korpa:	Dercze:	Árpaliszt:	Buzaalj:
Aug. végén maradt	50590 fr. 29 kr	611 fr. 76 kr	150 fr. 48 kr	504 fr. 96 kr	288 fr. 18 kr	42 fr. 10 kr ért.
Septemb. készült	41779 „ 5 „	263 „ 9 „	2777 „ 80 „	242 „ 55 „	119 „ 60 „	192 „ 83 „ „
Áremelés.	25 „ —	—	20 „ 82 „	—	—	— „ „
Együtt	92394 „ 34 „	874 „ 85 „	2949 „ 10 „	747 „ 51 „	407 „ 78 „	234 „ 93 „ „
(Ebből elkelt	34973 „ 90 „	17 „ 60 „	1921 „ 50 „	19 „ — „	34 „ 40 „	91 „ 1 „ „
Árcsökkenés.	2776 „ 26 „	102 „ 52 „	—	91 „ 33 „	35 „ 22 „	15 „ 38 „ „
Levonva együtt	37750 „ 16 „	120 „ 12 „	1921 „ 50 „	110 „ 33 „	69 „ 62 „	106 „ 39 „ ért.
Marad okt. 1-re	54644 „ 18 „	754 „ 73 „	1027 „ 60 „	637 „ 18 „	338 „ 16 „	128 „ 54 „ ért.

Simaörlésért bevettünk 946 frt 17 krt.

Készpénz maradt aug. végéről 5800 frt 17 kr

Bevételek september hóban 37172 „ 11 „

Együtt 42972 „ 28 „

Kiadások septememberben 31980 „ 34 „

Készpénzmaradvány oct. 1-re 10991 „ 94 kr.

A váltóadósságot 10000 frttal kevesbitettük; a könyvadósság egyforma maradt. Állásunkat osztalékokban még 405 frt terheli. Ennyi osztalék nem vétett még ki.

Daczára a folytonos szárazságnak, a szükséges vízmennyiség bőségesen megvolt.

Az üstház régiebb részének födelét lebontattuk s helyette ujat csináltatván, az üstház újabb része tejéhez hasonlóan papirlemezzel takartattuk; az egész üstházat ujittattuk, azon vízcsatornákat, melyek ta-

valy, hibás tanácsadására az akkori számvevőnek, czélszerűtlenül készültek, rendbe hozattuk; a kertészlak bővítéséről, mely szintén bevégezve van, az illető küldöttség külön jelentést fog beadni. A szökőkút alakot, annak készítésére vállalkozott Halászy szobrász ur személyesen felállította s disziti a malom telkét. Nevezett művész ki is fizettetett.

A gabnakivitel hiánya és emiatti olcsó ára a gabonának, nagy pangást állított volna be üzleteinkben, ha arra sok vízi malomnak a vízhiány miatti megállása kedvező befolyással nem lett volna, ennél fogva liszteink, kivált az olcsóbb rendűek, mely utóbbiak rendkívül kapósak voltak, egyre-másra ha nem elég bő, mindamellett meglehetősen keletnek örvendettek, mely azt is lehetővé tette, hogy a gabnaár csökkenése a társulatra nézve nem vált érzékenyebbé.

Alólirottak mindegyike, mint a gőzmalom.

sulat gyártmányainak a londoni világtárlaton való kiállításának végrehajtói, különösen érdekelve voltak már e minőségöknél fogva is, a londoni tárlatot megnézni; s elébb Szabó Lajos, ennek hazajövetele után pedig Csanak József a tek. választmány bejegyzésével Londonba utazott, s a helyszínén, — míg egyrésztől sajnálatos, hogy több nevezetes hazai kiállítvány az összes osztrák kiállítványok közé kevertetett, másrésztől — örvendhetett annak, hogy a magyarországi kiállítási bizottmány, a magyarországi malombeli gyártmányokat, — a fiumei és károlyvárosinak kivételével, — a tiszta magyarországi kiállítás tárgyai közé sorolhatta, a hol azok jóval több figyelmet költöttek, mintha az összes osztrák műalmi tárgyak közé dugva lettek volna. A különben értékes tárgyakban szűkölködő s az összes tárlathoz mérve igen szűkkörü magyar kiállítás izlésteljesen és sokat mutatólag volt elrendezve, magokról a malmi termékekről különösen mondható ez. Megelégedéssel látuk, hogy a mi kiállítványunk, annak idejében tett utasításunkhoz képest is, de különben is mint legtömegesb, mint talapja a többi hazai műalmok kiállítványainak huzódott végig az osztály padolatja felett, szekrényének jól talált egyszerű, de csinos alakjával, melyet orsz. kiállítási biztos Szabó József tanár ur állítása szerint asztalosok és mérnökök különösen azért nézegettek, mert azok fedelei, a helyett, hogy mint a többi kiállítványnál alkalmatlanul helyet foglalók lettek volna, inkább diszitményül szolgáltak. — A mi illeti a kitüntetés körülményeit, erre nézve tapasztaltuk, hogy van egyén a magyar osztály helyisége szolgálatában, ki minden magyarországinak jutott kitüntetést befolyásából eredettnek hirdetni nem restell; azonban a minden nemzetnek képviselőiből alakult Jury tagjaira ily befolyása még fontosabb állásnak is, mint a kérdéses egyéniség, már magában véve is képzeltetlen. sőt megtudtuk azt is, hogy különösen liszteknel, vegytani vizsgálat szolgált alapul a Jury ítéletének, még pedig a nélkül, hogy a vizsgáló tudhatta légyen: kiét vizsgálja. Ennélfogva zavartalanul örvendhetünk annak, hogy gyártmányaink kitüntetését maga a gyártmány, nem pedig valaki okozta, és ha van valami sajnálni való, az közös majd minden honunkbeli kiállítóval, hogy t. i. kitüntetésünket nem valami bámulatos művészeti vagy műipari teremtvényeinkért kaptuk, mert azokkal haladtuk volna meg mások kiállítványait. A külfölddel való összeköttetésre nézve azon véleményre jutotunk, hogy ott a csalási és behuzási ügyesség lépést tartván a kereskedelem fejlettségével és az ezt fenntartó nagymérvű becsületességgel, nagyon vigyázónak kell lenni megrendelések teljesítésében és csak azon esetben tartható nyereségnek, ha a megrendelő érdekét találja ránézve nehéz feltételek elvállalásá-

ban is; mind addig mig magunk embereit nem tartjuk külföldön, hogy érdekeinkre felügyeljenek, mint tartják ők szükségleteikre nézve a magokét nálunk. Azonban ez igen sokára lesz még, a dolgot magyar szempontból véve, mert a mi kiviteli kereskedésünk van már mostanig is, azt oly osztály tartja fogva, a mely mind eddig majd semmivel sem mutatta, hogy különérdeket nem táplál.

Erőlködtünk említett utunkban tudakozódások által a malmászati szakban társulatunknak valamiben hasznára válhatni, azonban igen kevés vagy majd semmi sikerrel, úgy sejtettük hogy a legnagyobb angol erőműgyárak nem igen kérkednek műalmokat tökéletesítő gépekkel, a mit a Londonban látott valamennyi kenyér és egyéb sütemény majdnem egyszerűségéből is kimagyarázhattunk, hol többnyire kereskedelmi (mercantil) lisztet esznek, az az olyat a minót Ausztráliából vagy Amerikából a már megszokott minőségben hoznak, és ennél sem fehérebbet sem feketébbet a grenwichi rokkantak is, minden másokkal egészen egyenlően. Annálfogva jónak tartjuk eddig használt gépeink mellett maradni és hogy buza-tisztító gépünk kopásnak kitett egy része a „farkas“ ne csak egy példányban legyen meg, és beállható javításának szüksége miatt megállani ne kelljen, a pesti hengermalom igazgatóságával egy általa feltalált gépre nézve értekezésben vagyunk s alkalmat veszünk magunknak, ezennel a tekintetes választmány által meghatalmaztatásunkat kérni, annak azon esetre ha azt jónak találjuk s a célnak megfelelőnek, a társulat részére meghozathatására. Mint szintén egy liszt kavarázó gép beszerzésére, melyet a pesti hengermalom ajánl.

A tekintetes választmánynak július 25-kén tartott választmányi üléséből jegyzőkönyvi kivonatilag megbizatván, hogy szerezzük meg Londonban a kitüntetési éremnek az árjegyzékeken és számlákon felhasználandó metszvényeit, Csanak József megrendelt közép nagyságban két darabot, oly formán, hogy az egyik két egymásra tett érmet ábrázoljon, még pedig mind egyik ugyanazon előlappal, a másik pedig épen úgy de a hátlappal, a készen lévőkből a mit megvehetett egyelőre, azokat természetben bemutatjuk ezek közül a kis alakut már használjuk árjegyzékeinken.

Mély tisztelettel maradunk

A tekintetes választmánynak

alázatos szolgálói

Csanak József és Szabó Lajos,
igazgatók.

Levél-töredékek.

Wiesbaden 1862. aug. 9.

Tegnap Frankfurtban értelmes vezetőre tettünk szert, ki legelőbb is egy magános által alapított műgyűjteménybe vitt. A gyűjtemény nem nagy, de annál kielégítőbb. általános hatása nem bőditő, de a mi benne van, az aztán mind érdemes a megnézésre. Csak e kis képtár áttanulmányozása is képes volna az embert műértővé tenni, ha nem egészen is, de a nagyból bizonyosan. Legalább nem járna úgy az ember, mint én jártam, midőn egy éjféλι holdvilágban ragyogó vidéket többre becsültem egy elhagyott templom körüli jelenetnél, holott az első csak 4000, míg a másik 20000 frtra van becsülve.

Guttenberg és két segéde, Göthe érczemele, ugyanennek születésháza és azon ház mellett elmenőben, melyben Luther lakott, s melynek ablakaiból predikált, bementünk a tőzsér csarnokba. Ennek lár-mája hasonló a bécsiéhez. Irtózatoss moraj uralkodik benne, s minthogy majna melletti Frankfurt pénzhatalma messze földre kihat, az a sok beszéd, alku, kézfelcsapás, nagy lárma nem esett hiába. Egymást éri itt a bankár, s a bankárvilág középpontját képező Rotschild családból is itt lakik két testvér, kikre midőn mint aféle nevezetességre vezetőnk figyelmeztetett, láttuk, hogy ők is figyelmeztették egymást reánk, s egy ideig farkasszemet néztünk velök. Eszembe jutott, hogy nálunk ez emberekről csak kicsinylőleg, sőt gunyolva emlékeznek, pedig nézetem szerint igaztalanul, mert ezek már csak azért is derék emberek, hogy báró létökre nem szégyenlik bankárok lenni, vagy hogy bankár létökre elég jók báróknak; különösen megnyerték tetszésemet, midőn a város melletti nyári lakuk kertébe bejutva, a mintegy 20 kertész által akkor is egyengetett alkotványokon gyönyörködhettem. Mutatták Reinach bankárt is, kinek neje 1848-ban zsidó létére legelő és legelszántabban védelmezte a forradalmi torlaszokat. Egy ifju pedig örömkre magyarul szólított meg; hazánkfia volt, ki Frankfurtban a pénzviszonyokat s a bankárságot tanulmányozza. Itt általában mindenkitől szivességet és előzékenységet sőt kitüntetést tapasztaltunk, például egy zsidó, ki csak néhány szót tudott magyarul, minden áron magyarul igyekezett kifejezni örömét a velünk való találkozáson.

Elvittek a még rómaiak által épített városházba is. Ott mutogatják a császárválasztási roppant teremben valamennyi német császár képeit és egyéb nevezetességeket. Voltunk a Pál templomában, hol a németországi követek 1848-ban gyűléseiket tartották; mely gyűlések határozatainak a jó isten tudja mikor lesz láttatja. A székesegyház 4 — 500 éves kőfarag-

ványok, részint oltárcsoportozatok, részint egyes nagy emberek emlékei diszítik; különösen figyelmeztettek egy képre, mely azon Dürer Albert műve, kiről biztosabban tudnók hogy magyar volt, ha munkásságának terét itthon találhatta volna. Itt látható azon szék is, melybe a sok német császár megkoronázása alatt ült, s melybe legalább egy két percze játszi képzélgés kedvéért én is beleültem.

Tovább menve a Majnára néző szép tartozó házsor és a Majnán keresztül a Frankfurthoz Saxenhausenbe vezető hid mellett, láttuk azt a nagy-szerű kórházat, melyben minden idegen díj-nélkül gyógyítást és ápolást nyer. Megnéztük a zsidó város-részt, s ebben a Rotschildek ősi házat, melyben az öreg Jakab becsületessége e család világra szóló hatalmát megalapította; a ház alig lesz örök emlékezetül feltartható, mert fából épült, már is korhadozik és hasonló társaival együtt a többi ifjan viruló városrész szembeszökő ellentétét képezi. — Megmutattatók magunknak azon óriási sátozt, melyben lövészünnepély örve alatt Németország szabadelvűjei közelebb temérdek számban összegyűlvén eszmét cseréltek, s a Rotschildek által e célra ingyen átengedett rét zöldét, talán hiába, ugyancsak le is tapodták. — A „Bethmann testvérek“ bankárház nevezetesség gyűjteményében a többi szobrokon kívül külön helyiségben mutogatják Danecker szobrász művét: Ariadnét a nőoroszlány hátán; elragadó ez. E szobrot a Bethmannék ősei 1814-ben, azért mert háborgós volt a világ, 20000 frtért ejtették meg; most kérik angolok 200,000 frtért, és a tulajdonosok rá se hallgatnak. A szobor körülbelöl életnagyságu. Gépezeten forgatják az ember előtt, s majdnem hihetlen, hogy élettelen hideg kő. Látásától is nehéz megválni, nem hogy birásától nehéz ne volna. Egy ősrégi kapu vitorláján láttuk a 9-es számban azon 9 lyukat, melyet egy halálra ítélte azon feltét alatt lött bele, hogy ha a célta egyszer sem téveszti, életben hagyatik, és megszabadult. — Az állatkertben a sok bagoly, kis és nagy madár, teve, párducz, oroszlan stb. közt egy erdélyi hazánk szülötte barna medve kért tőlünk, talán szabadságot? — nem, — meg van állapotával elégedve, — beérte volna valamely morzsalékkal is.

Frankfurti létünket ezután járkálással, a nyári lakok virágai, fái és füvei szépségében való gyönyörködéssel, s a nyári lakok sokaságának szemlélgetésével töltve, onnan Mainz mellett tegnap késő este ide érkeztünk, megfördtünk s lefeküdtünk.

Földi édenben ébredtünk fel. Nagy dolgokat mondanék neked, ha azt a mit érzek, kifejezni tudnám. Mivé lesz az istenadta föld, ha ott hol sok igyekező ember van együtt, ezek művei öszhangzathá, vagy ha úgy tetszik ellentétbe hozatnak amazával! Láttam ismét kerteket, sétányokat, tavakat, szökőkú-

takat, hattyut, vadruczát, aranyos négy tornyu kápolnát, abból rózsaszínű üvegen keresztül rózsaszínből a világot; magas hegyoldalban szedtem érett szedret, melyért nem kellett külön fizetni. — Voltam barlangban is, de minőben! Ki van ám ez festve, fejedelmi pompával kicsarnokozva, kiszobrozva, megkiszobrozva, s több ágai közzül az egyikben a világ minden ősmert nemzetei nyelvén járatott hírlapokat olvassák, (a magyar nem tartozik az ősmertek közé,) a másokban tánczolnak, koncerteznek, mulatnak, a harmadikban birbicsesznek, a negyedikben makaóznak. — E játékbarlangot kétszer néztük meg. A birbicsból nem tudtunk egyebet kitanulni, mint hogy rajta hol nyerne, hol vesztenek. A makaó forma már érthetőbb volt. Világosabb is volt a pénzösszeg nagysága; több százezer frank és tallér, arany ezüst és papírpénzben. Jól kivethető volt az is: mikor nyert és mikor vesztett az az ur, ki 8000 frankonként (mintegy 4000 forint o. é.) rakosgatta a blattot. Nincs itt moraj, mint a frankfurti börzén, minden a legnagyobb csendességben megy, kétszer találtam utitársamhoz szállani, mindkétszer nagy szemeket vetett reám egy azon közzül, kik itt a sorsot kezelik. — A játékosok közt temérdek az asszony; a pénzsomj ezekkel e részben is levetkezteti a nőiséget. Nehányat vizsgáltam: vajjon nem restelli e a mit tesz, és úgy tapasztaltam, hogy szemérmertlensége csak tettetés. — Ez az egész látmány fölületesen véve elrepülne az ember elől, de róla gondolkozva irtózatos. — Az egészben azon egy szépet találtam, hogy helybelieknek megvan tiltva a játékban való részvét.

Szűkre szabott időm miatt sokat hallgatással kell mellőznöm, a mi említésre méltó, s csupán azt jegyezhetem fel, a mi képzeletemre a legelénkebb behatást gyakorolja.

Reggel indultunk a Rajnán Köln felé.

Köln 1862. aug. 11.

Tegnapelőtti levelemnek a postára feladása után használtam az estét, hogy lássam sűrű légszesz lángfényében is a wiesbadeni fődő diszes bazarokkal szegélyezett főterén mindig zajló szokókutak és az egyes virágágyak pompáját, a rózsatelepeket, melyekkel oly igen szépen ki van az ide kerülő, többnyire szerencsevadász fődő vendégek útja egyengetve; délelőtt pedig felszedtük a sátorfát, és bérkocsin — Debreczenből eljövetelem óta először egyében, mint vasuton, haladtunk Bibrichbe, egy ugynevezett faluba, hol a rajnai gőzösöknek állomása van. De minő uton! Most láttam életemben először ilyen utat, a melyre igazán el lehessen mondani, hogy csinált ut. Valóságos építmény vízlevezető csövekkel, tiszta és szép, szélei kirakvák, mint a hidaknál szokás, de nálunk nem mindenik, mert ott ugyan még most is nem egy

olyanra bukkanunk, a melyen csak az nem töri nyakát, a kit a jó isten oltalmaz.

Beszállottunk a gőzhajóba.

Alig mernék már a Rajna vidékéről irni, miután még eddig mindent csak dicsértem, ha nem tudnám, hogy tudod, milyen válogatós vagyok. Különben is én a Rajna vidékét Mainztól Kölnig dicsérve, csak azt teszem, a mit egész világ tesz. — Mint van mindkét part beültetve, holott e partokat különféle szépségekkel már maga a természet is megáldotta, mint adják a partrészek tulajdonosai és lakói a sok százados és új építészeti remekeket, romokat és kéjlakokat kézről kézre, mintha az emberek itt csak azért élnek, hogy az utast gyönyörködtessék, — mint változtatják egymást erdők és ligetek, kertek és bokrozatok, s az emberi kéz és a természet ezerféle alkotványai, — azt látnia kell annak, a ki róla fogalmat akar szerezni.

Volt ugyan kezemben a rajnavidékek egy rajzsorozata, de ennek csak akkor tudtam hasznát venni, midőn egy utazó asszonyság tévovázásaimat látva megszólított és a tájékoztatásban segített. A déltől estig tartott utazás alatt többször szóba ereszkedtem e derék asszonysággal. A többi közt egyszer ezt mondtam neki: Asszonyom! az ember csak akkor tudja a németeket igazán becsülni, ha közzéjük jó, s műveikkel és szíveik jóságával megismerkedik. — „Hogyan?“ — kérdezé — „hát önök nem szeretik a németet?“ — Mi — felelém — sok némettel jövünk honn érintkezésbe, de azok nem az igaziak. — Később megjegyzém, hogy kis fia a miénkhez hasonló magyar kalapot visel. — „Hát magyar kalap az, melyet önök viselnek?“ — kérdezé. — Igenis, még pedig kanászkalap, felelém s megmagyaráztam neki a kanász szó értelmét. — „Én azt gondoltam“ — viszonzva az asszonyság, — „hogy a fiamé garibaldi-kalap.“ — A hajón, de azóta is tapasztaltam, hogy magyar kalapjainkat külföldön garibaldi-kalapoknak tartják. Nem tudom: ki hibája?

Tegnap estére értünk ide s minthogy még volt egy kis idő a lefekvésig, rövid sétára határoztuk magunkat. A Rajna partjára igyekeztünk, arra felé, honnan a társaskocsi minket a vendéglőbe hozott, azonban egyszer csak azon vettük észre, hogy erődítéseken keresztül hatolya a város tuloldalán vagyunk! Sebaj! mert a véletlen jól pótolta a tervszerűt. Egy nagy épületbe, hol szokottnál vigabbaknak látszottak az emberek, bementünk s példájokat követve sonkát megajtot ettünk és sört ittunk. Csak abban nem követeltük őket, hogy azon furcsálkodásokon, melyekkel oly igen meglegedettek voltak, mi is kedvünket találtuk volna. Az által hogy bementünk, aligha a vendéglősnek több sere nem fogyott el, tovább maradtak a vendégek, mert mind tudni vágyott, hogy kik va-

gyunk. E feletti örömeiben, a vendéglős, a mint magát kifejezte: vendégei tiszteletére két pipaformából görgőtüzet égetett.

Ma délig Köln városát jártuk be.

Közélet.

A lapunk olvasói előtt már ismeretes kisnyilasügy közelebb azon fordulatot vette, hogy azok közül kik az általunk is közölt folyamodványt aláírták, illetőleg az árverés ellen a helyszínén óvást tettek, négyen u. m. Oláh Károly, Rácz György, Harsányi Gábor és Schweiczer János polgártársaink haditörvényszék elé állították s a két első a mult szombaton, a két utóbbi pedig hétfőn kihallgattattak. — Bármily félelmes dolog legyen is inter arma véleményt mondani: nekünk nem szabad elhallgatnunk, hogy az egész jelen volt polgárság tanuskodására alapított meggyőződésünk szerint, nevezett urak, az árverezési kísérlet alkalmával nem hogy a népet ellenállásra, vagy az egyetlen árverezni kívánó bántalmazására izgatták volna, hanem a váddal ellenkezőleg épen ők voltak azok, kik a népet zavargások és tettelegességtől visszatartóztatták; és ha elítéltetnek, (nem ismerjük azon §§-kat, melyek szerint a katonai törvényszékek ítélnek,) felemelt fővel mehetnek a börtönbe.

Kerekes József urat, kit városunk közönsége mult évben városi főjegyzővé, az átmeneti korszak beálltával pedig a debreczeni kereskedelmi és iparkamara, titkárává választott, ezen utóbbi állomásától kamarai elnök Farkas Ferencz ur közelebb felfüggesztette. A felfüggesztő elnöki irathoz mellékelte másolatból az tűnik ki, hogy K. J. ur „kormányellenes érzelmekkel s állásának a kormány érdekei ellen való felhasználásával vádoltatik.” — Ide vonatkozólag a kamarai választmány mult szombaton tartott ülésében felterjeszteni határozta, hogy titkáranak ezen állomását kormányellenes törekvések valószínűsítésére felhasználni nem lehetett és mindazért a mit Kerekes József ur, mint kamarai titkár tett, a felelősséget magára vállalja. — Megjegyzendő, hogy azon titkárt, ki állomásától elnöki felügyesztetett, nem elnök nevezte ki, hanem az egész kamarai kerület választotta.

Reszler színházában oct. 1 óta következő előadások voltak: oct. 2. „A szökött katona.” — Oct. 3. „A bánymarém.” — Oct. 4. felemelt árakkal „A troubadour.” — Oct. 5. felemelt árakkal és néma képletekkel „Álmos.” — Oct. 6. felemelt árakkal „Nabucco.” — Oct. 7. Erdélyi Sándor szerződött tag első

fellépteül „A jó barátok.” — Oct. 8. e színpadon először „Jean Claude, a párizsi bérkocsis.” — Oct. 9. „Medicis Mária.” Bergertől, ford. Benedekné. — Oct. 11. Szabó J. fellépteül először „Orpheus a pokolban.” Vig dalmü 2 szakaszban. Irta Cremieux H. ford. Havi és Nikolics. Zenéjét szerzette Offenbach. — Oct. 12. Szabó J. fellépteül másodszer „Orpheus a pokolban.” — Oct. 13. „A mátrai vadászat.” — Oct. 14. „A cárnő.” — Oct. 15. „Férj az ajtó előtt” Offenbach operettje és „Egy ur és egy asszonyság.” — Éz egész cyclusban csupán „Orpheus” tudott két izben középszerű közönséget vonzani, a többi előadást gyengén látogatták.

Zenedénk megnyittatása több ok miatt, melyek közt a helyiséghez vezető falépcsőzetnek egészen ujal, díszesebbel kicserélése legfontosabb, valószínűleg néhány nappal később fog megtörténni, mint tervezve volt, és a választmány e célra aligha f. hó 26-dikát nem látandja legcélszerűbbnek. Ugy hallatszik, hogy ez ünnepélyes alkalommal az egyletnek közgyűlése is lesz. — Mind az egylet mind az intézet, mindenfelől rokonszenvvel találkozik; még azok is, kik eleinte — megfoghatlanul — ellenségeinek látszottak: már kezdenek jó barátaivá lenni és ohajtva hisszük, hogy ezentul az egyletet szép célja elérésében hathatósan gyámolítandják.

Az „István” gőzmalom választmánya, f. hó 11-dikén tartott ülésében a mai számunkban egész terjedelmében közölt igazgatói havi jelentés minden pontját helyesléssel és különösen az üzletforgalmat és az éremkörülményeket illetőleg örömmel vette tudomásul. — Továbbá társulati elnök előadván, hogy azon reménye, miszerint a mostani igazgatóságot, melynek szerződés ideje a jövő év első napjával letelik. vállalkozásának tovább folytatására bírja meg hiusult. — az igazgatóságnak pályáját utján, a lapunk hirdetésményei közt olvasható feltételek mellett betöltése elhatározatott. — Ez alkalommal szükségesnek látván, hogy azon esetre nézve, ha a társulat érdekeinek s kívánalmainak megfelelő új igazgató a kitűzött határidő alatt nem jelentkeznek, jó eleve intézkedés tétessék. — mostani igazgató Csank J. ur ig. társa Szabó L. ur nevében is kijelenté, hogy az említett esetben igazgatói tisztét még a jövő évi júliusig folytatni kész; mely ajánlatot a választmány méltó köszönettel fogadta, és szükség esetében igénybe venni határozta.

Az alsó szabolcsi tiszaszabályozási egylet f. hó 25-kén gyűlést tartand Debreczenben.

Megjelent és városi nyomdánk művezetőjéhez méltó kiállításban jelent meg a napokban néhai Kerekes Ferencz tanár „A mértan alapvonalai” című epochalis munkája, melyet Csányi Dániel tanár ur rendezett sajtó alá, és a mely büszkesége Debreczennek s a magyar tudományos valágnak. Bolti ára nincs kitéve.

Statistikai adatul feljegyezzük, hogy a debreczeni nők közül (az uri rendből) ez idő szetint mintegy 99 száztóli jár idegen és csak egy száztóli magyar ruhában. Ellenben a debreczeni férfiak közül alig találkozik egy-kettő, a ki plundrát visel.

Mégis haragusznak Rigolettóra!

Kertészeti kiállításunkon az országos magyar gazdasági egyesület gr. Dégenfeld I. Tisza K. Sillye G. és Csányi D. urak által fogja magát képviseltetni.

Ugyan e célra az orsz. m. kertészeti társulat részéről nagy számú küldöttség érkezik a holnap délutáni vonattal városunkba, kik annak rendi szerint magánosoknál fognak elszállásoltatni. A kiállítás tartama alatt társas ebéd is lesz. Szóval remélhető, hogy e nem mindennapi alkalom emlékezésre méltó leend.

Kertészeti csarnokunk ügynökétől azon értesítést vesszük, hogy a csarnokban közelebb Markos Péter ur egy 88 1/2 font súlyu tököt, (Nyirbogátról Báthory István termelése.) Vig Sándor pedig egy nyestalmát állított ki, mely kiállító lakostársunk czeglédutczai udvarán termelt és ez idén második termés. — Ez utóbbin kívül mi azzal szaporitjuk a lapok ide vonatkozó hirieit, hogy városunkban már őszi barackfa is van olyan, mely az idén másodszer virágzik.

Ha sem az exekutio, sem a remény tengerének zivatarai s egyéb efélék rajtunk ki nem fogtak: jön most egy ember közzénk, azon erős szándokkal, hogy „majd megtánczoltat ő minket!” — Ezen elbizakodott pedig Veszter Sándor tánczművész, ki f. hó 20-dikán érkezik városunkba, hogy ifjainkat tánczolni tanítsa.

Sánta, kinek egy havi szabadsággal elutaztát a színlap nem rég jelentette, most Pesten mulat. A Hölgyfutár szerződéséért emel szót. Bármily veszteség lenne reánk nézve: színészetünk jelen körülményei közt nekünk is osztanunk kell ez ohajtást.

H. Bösörmény városa a tömeges biztosítás elvét kimondta, és közelebb életbe lépteti. — Bárcsak követnének szomszédság fejében.

Zenede igazgatónk felhívására itt közöljük a zenede anyakönyvébe e hó 12-kén beirt növendékek névsorát. Felvétettek a zenetanszakra: Farkas Géza és Ida, Falusi Kár. Vincze Mikl. és Alad. Ujházy Sánd. és Már. Komlóssy Mikl. Fehérvári Józs. Engesser Paula és Józs. Lechner Már. Fancsovics Ilona, Török Laj. Szathmáry Jul. Nagy Emilia, Jeney Emilia, Gacsó Kál. Tóth Ist. Oláh Elek, Gyulai Kár. Király Karol. Csányi Korn. Csanak Róza, Eszter, Janka és Erzs. Szabó Emma, Róza és Teréz, Nagy Már. Sojer Zs. Márton Ilka és Pir. Sz. Nagy Karol. Kálm. és Kár. Szánthó Irma, Csapó Ist. Lányi Gyula, Hntflész Kázmér, Heinrich Joz. Kasszin Kár. Mészáros Kál. Magyar Ján. Orosz Józs. Szabó Ida, Budaházy Öd. Makó Laj. Kovács Ludov. Baranyi Zolt. Bacsó Pét. Balog Zsig. — 25 leány és 28 fiu; a hegedütanszakra: Farkas Fer. Fráter Zolt. Györffy Kál. Margitay Sánd. és Gyula, Nagy Elek, Szabó Emma, Milotay Gáb. Küffer Gyula, Kálmánczhey Mór. Gőz Lőr. Buzás Laj. Kenessey Elek, Zelizy Dán. Balázs Ant. Szarka Zs. — 1 leány és 15 fiu; végre a zongoraiskolába: Papp Alb. Lechner Már. Sárreii Laj. Szártóri Dezső, Csányi Kornélia. — 3 leány és 3 fiu; összesen 75 növendék, és pedig 29 leány és 46 fiu.

Igy állott a névsor f. hó 12-dikén. Azonban úgy értesülünk, hogy a növendékek száma e pillanatban meghaladja a százat.

Egy masod éves jogász ohajtana valamelyik helybeli ügyvéd ur mellett, mint gyakornok, alkalmazást nyerni. Bővebb értesítést ad e lapok szerkesztősege.

Hirlapokból azt olvassuk, hogy a körutazó Boka K. bandája Kecskeméten közelebb nem nagyon tetszett, mert nem igen játszott új darabokat. — Már hiszen kinek-kinek a maga gusztusa szerint. Részünkről Biharival is meglegszünk.

Franciaországban a színházaknál azon új módot vették divatba, hogy a színpalak közeit nem hagyják nyitva, hanem egész színpalakat készítenek. Kézelfogható, hogy e mód az akusztikára és illusióra egyaránt jó hatással van. — Ugy hallatszik, hogy a nemzeti színháznál is bevették. — Ajánljuk állandó színházépítési bizottmányunk figyelmébe.

Bécsben egy színházat építenek, melynek épülete hat millióba kerül. — Vigasztalásul közöljük azoknak, kik a mienk költségét sajnálják.

A szüret betette a jó idő ajtaját, s a második „ber“ eszünkbe juttatja azon időszakot, melyre a halhatatlan Petőfi e refrainje illik:

„Hol a boldogság mostanában?

Barátságos meleg szobában.“

melyben az örök éltű Beranger „Chauffons-nous, chauffons-nous bien“-je lesz a jelszó, és a meleg kemence a legjobb barát.

Ez a jó barát megérdemli, hogy róla mi is szóljunk hacsak egy prózai szót is, s ha már megénekelünk nem adatott, legalább megismertessük olvasóinkkal a legújabb (tehát „legjobb“) kályhatapaszt.

Végy — hogy a tárgyhoz illően szóljunk, — végy egy iv itatós papírt, nedvesítsd meg tejjel, aztán dagaszd össze két ökölnyi agyagtésztaiban annyira, hogy a papir rongyszálai jól elvegyüljenek. Tégy e gürmába (talán így hívják?) egy lat honyhasót, és megannyi vasvitriolt s add még neki tejjel a szükséges nedvességet.

A felfedező égre földre esküszik, hogy az így készült tapasz erősebb és tartósabb az eddig használtaknál.

Egy helybeli polgártársunk a „Vasárnapi Ujság“ és „Politikai Ujdonságok“ évfolyamait e lapok keletkezésétől kezdve a mult évig, bekötött és jó állapotban 40 öfrért eladni ajánlkozik. — Venni szándékozik e lapok szerkesztőségéhez forduljanak.

Francia lapok szerint az osztrák kormány kegyelmet ígért a magyar legio tagjainak, ha hazájokba térnek. Hir szerint mindannyian visszautasították.

Rebesgetik, hogy az állam kormány a concordátum revisiójának szükségességéről meg van győződve.

„Az Idők tanuja“ a Mária Terézia féle árvaalapítvány ügyben, Debreczenben katolikusok és protestansok közt felmerült vitályról ír. Eféléről mi itt semmit sem tudunk.

A debreczeni nők közül még egy sem küldött a magyar írók segélyegylete sorsjátékához nyeremény tárgyat. — Reméljük, hogy a mi halad nem marad.

A lapok mostanában meglepő hirt közölnek. Ugyanis Vanhagen von Euse német író, azt állítja emlékirataiban, hogy 1849-ben már utban volt Miklós czár azon parancsa Rüdigerhez, hogy az orosz seregeket Magyarországból vigye haza. — Ime egy tárgy, melyhez Görgeinek méltóbb hozzá szólni, mint a nyomtatási hibákhoz, melyekről pár év előtt értekezett.

Gyulai Pál felszólítja a magyar irókat, hogy a kik közölnek a magyar irók segélyegylete javára általa szerkesztendő „Részvét könyve“-be dolgozni kívánnak, dolgozataikat legfőlebb a jövő hó közepéig hozzá küldjék be. — Ingyen dolgozatok nem fogadtatnak el.

Robonyi Géza, — azon ifju hazánkfia, ki 1860-ban egy értekezéseért Debreczenből arany sarkantyúval jutalmaztatott, — és Petényi Ottó, a megszűnt kereskedelmi „Közlemények“ szerkesztői közelebb „Haladás“ czimű hetilapot fognak szerkeszteni, mely f. hó 19-dikétől kezdve fog megjelenni, és a hazai ipar és kereskedelem érdekeit képviselendi. Előfizethetni a „Haladás“-ra egész évre 8 frt. és így aránylag tovább Pesten (Szerutcza 2. sz. a.) — Ajánljuk kereskedőink és iparosaink figyelmébe.

Lubik (Fogoly Imre előfizetést hirdet „Uj Jeruzsálem“ czimű versfüzetre, melyben Kálvin, Zwingli, Luther, Melancton s protestans hit több bajnokainak magasztalását igéri, és szerző szorgalmának e téren legelső zsengeje leend. — Az előfizetési ár (40 kr.) vagy csak aláírás f. hó 30-ig Pestre (Három dob u. 60. sz.) küldendő.

Számrejtvény.

1. 6. 3. Menyasszonynak kicsi kell. *lah*
3. 4. 9. 2. Hamar ne higj néki. *komu*
2. 7. 4. 9. A cselédek hintik el. *alocu*
6. 5. 8. 9. 2. Jó ha jó a végi. *avama*
5. 6. 1. Erdőben legtöbb terem. *val*
7. 4. 9. Gazdasszonynak szegyen. *lam*
8. 3. Minden tettben fellelem. *ok*
9. 8. 1. 7. Van boltban s zenében. *moff*
2. 1. 6. 3. A legolesobb testi ek. *alah*
3. 2. 1. 8. 5. 6. Roszaság jutalma. *kalova*
6. 3. 8. 1. Egy juhásznak egy elég. *akol*
2. 7. 9. 6. Édes, mint az alma. *alus*
1. 6. 3. 8. 9. 2. Éhezőnek élvezet. *lalovon*
4. 7. 5. 2. 1. Mell és hát határa. *olval*
1. — 9. Eszközölje szép kezed
Lányka, nem sokára!

